O 9/2023 vp Tulevaisuusvaliokunnan selvityshankkeet 2023 – 2027

29.11.2023
Minna Koskelo
Futures Finland ry & Yksitoista Helsinki Oy

Kuva: Adobe Stock

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

NOSTOT

FUTURES FINLAND

5

1) Tulevaisuusajattelu elimelliseksi osaksi julkista päätöksentekojärjestelmää
2) Rajoja rikkovaa, moniäänistä / monimuotoista ja monisukupolvista ennakointia
3) Yritykset mukaan ennakoinnin ekosysteemiin
4) Futures Finlandin manifesti nostaa esiin 5 tulevaisuusteemaa
5) Ennakointi on rohkeutta käsitellä ja hallita myös tulevaisuuteen liittyviä riskejä

1. TULEVAISUUSAJATTELU ELIMELLISEKSI OSAKSI JULKISTA PÄÄTÖKSENTEKOJÄRJESTELMÄÄ

TULEVAISUUSVALIOKUNNAN VAHVEMPI ROOLI

ENNAKOINNIN TUKEMINEN ORGANISAATIOISSA

ENNAKOINNIN LAATU

Tulevaisuusajattelu tulee tuoda elimelliseksi osaksi julkista päätöksentekojärjestelmää hyödyntäen ennakointitietoa, ennakointimenetelmiä ja alan osaajia.
Onnistuminen edellyttää ennakoinnin oikea-aikaisuutta ja -paikkaisuutta päätöksentekoa varten. Miten näistä pidetään huoli?

Ennakoinnin ammattilainen

1. uudistaa kauan ennen pakkoa uudistua
2. on kyseenalaistaja
3. osaa puhutella järkeä ja sydäntä
4. kehittyy dialogissa muiden kanssa
5. käyttää sekä faktoja että mielikuvitusta
6. on tulevaisuusajattelun avartaja
7. konkretisoi tulevaisuuksia tähän päivään
8. avaa ajattelua erilaisiin mahdollisiin tulevaisuuksiin
9. ajattelee myös epämiellyttäviä tulevaisuuksia
10. kannustaa tulevaisuustoimijuuteen ja tulevaisuuden muotoiluun

FUTURES FINLAND

FUTURES FINLAND

Vuonna 2022 Futures Finland ry:n tuotti 10-vuotisjuhlansa kunniaksi 10 artikkelin artikkelisarjan, jossa tavoitteena oli nostaa alan profiilia ja tuoda esille ennakoinnin ammattitaitoa: **Mistä tunnistaa osaavan ja uskottavan tekijän?**

Kirjoittajina oli sekä jäsenistöä että vapaaehtoistiimin ja hallituksen jäseniä.

Lähde: futuresfinland.com

2. RAJOJA RIKKOVAA, MONIÄÄNISTÄ / MONIMUOTOISTA JA MONISUKUPOLVISTA ENNAKOINTIA

FUTURES FINLAND

TULEVAISUUSVALTA

- Miten ulottaa tulevaisuustietoa laajalti saataville?

OSALLISUUS

- Miten pidetään huoli, että osallisuus ennakoinnissa on laajaa?

SAAVUTETTAVUUS

- Miten katetaan myös hiljaisille ja näkymättömille ryhmille tärkeitä ennakoinnin teemoja?

UUDET MENETELMÄT

3. YRITYKSET VAHVEMMIN MUKAAN ENNAKOINNIN EKOSYSTEEMIIN

Futures Finland ry:n positio suomalaisessa ennakointiekosysteemissä on edustaa pääasiallisesti yksityisen sektorin näkökulmia ja sen lähestymistapoja ennakointiin yleisemmin.

> *Yritysjohtajilta suomalaiset odottavat aktiivisempaa yhteiskunnallista otetta. Enemmistö suomalaisista toivoo heidän osallistuvan julkiseen keskusteluun nykyistä enemmän. Muutamat yritysjohtajat ovat ottaneet näkyvästi kantaa yhteiskunnallisiin kysymyksiin, kuten ilmastokriisiin, nuorten ongelmiin ja rasismiin. Tulosten perusteella tilausta yritysjohtajien ulostuloille on enemmän.*
>
> Lähde: johtaja Mari K. Niemi, E2 Tutkimus

Futures Finland ry:n Tulevaisuus-manifesti

I Maailma muuttuu nopeammin kuin koskaan. Tulevaisuuden suhteen tarvitaan toivoa, innostusta ja tavoittelemisen arvoisia visioita. **Julkituodut tulevaisuustavoitteet ja tavoitetilojen kuvaukset ovat välttämättömiä poliittisessa päätöksenteossa.** Nykyisyyttä toistamalla emme menesty.

II **Olemme ensimmäinen sukupolvi, joka ymmärtää täysimääräisesti maapallon ekologisen kriisin merkityksen ja viimeinen, joka voi vaikuttaa merkittävästi ilmastonmuutoksen etenemiseen, luonnon monimuotoisuuden säilymiseen ja seuraavien sukupolvien elinolosuhteisiin.** Transformaatio, jolla planeetan kantokykyyn sopeutetaan, ei ole minkään värinen siirtymä. **Transformaatiota ei tule politisoida, se on pragmaattinen projekti**. Suomalaisten on aika toimia.

III **Suomella on yhteiskunnallista ja systeemistä potentiaalia nousta transformaation globaaliksi koemarkkinaksi.** Voimme olla malli ja investointikohde esimerkiksi seuraavan sukupolven systeemeille niin liikenteessä, logistiikassa, energiassa, tuotantotavoissa, koulutuksessa, ruoantuotannossa kuin hallinnossa. Lainsäädännön on tuettava tätä, joustavuutta on aktiivisesti lisättävä.

IV **Tulevaisuusorientaation takaamiseksi hyvin valmistellun ennakointitiedon tulee olla päätöksenteon perustana.** Lakialoitteet tulee saattaa lausuntokierrokselle eduskunnan tulevaisuusvaliokuntaan. Suomen sata uutta mahdollisuutta -listausta yhteiskuntaa uudistavista radikaaleista teknologioista tulee ylläpitää. Tulevien hallitusten kärkihankkeiden tulee korreloida jollakin tavoin sen kanssa.

V **Koulutuksen tulee olla tulevaisuuskestävää.** Oppilaitosten on laajennettava viitekehystään merkittävästi eteenpäin ja valmistettava tulevaan. **Emme voi enää kasvattaa uusia sukupolvia järjestelmiin, joita ei enää heidän lähitulevaisuudessaan ole.** Murrosajan paine opetukselle on jo vahva. Ennakoinnin ja tulevaisuusohjauksen osaamista tulee viedä edelleen oppilaitosjohdolle ja opetushenkilöstölle.

Lähde: http://futuresfinland.com/tulevaisuusmanifesti

4. FUTURES FINLANDIN MANIFESTI NOSTAA ESIIN TÄRKEITÄ TULEVAISUUSTEEMOJA

Haluamme nostaa manifestimme teeseistä tulevaisuusvaliokunnalle erityisesti seuraavat näkökulmat:

- Tarpeen julkituoduille tulevaisuustavoitteille ja tavoitetilojen kuvauksille, sillä epävarmuus tulevasta syö tulevaisuustoivoa.
- Suomen potentiaalin transformaation koemarkkinana. Emme saa suistua seurailijaksi transformaatiossa. Meidän tulee olla johtamassa ja luomassa uusia ratkaisuja.
- Suomen sata uutta mahdollisuutta uudistavista radikaaleista teknologioista-listan ylläpitäminen ja tulevien hallitusten kärkihankkeiden jonkinlainen korrelointi listan kanssa.
- Koulutuksen ja osaamisen tulevaisuuskestävyys.

5. ENNAKOINTI ON ROHKEUTTA KÄSITELLÄ JA HALLITA MYÖS TULEVAISUUTEEN LIITTYVIÄ RISKEJÄ

Kuva: Toni Härkönen / Like

Kansallisena tulevaisuuspäivänä maaliskuussa 2023 jaoimme ensimmäisen **Futures Finland 360° -palkinnon**.
Tunnustus myönnettiin kirjailija Sofi Oksaselle.

Tunnustuksella haluttiin herättää keskustelua ennakoinnin tärkeydestä ja **kannustaa laaja-alaiseen, rohkeaan ajatteluun sekä nostaa ennakoinnin kyseenalaistavan lähestymisen arvostusta päätöksenteossa.**

Tulevaisuusvaliokunta voi halutessaan vahvemmin vaikuttaa riskien kartoittamiseen ja varautumissuosituksien tekemiseen.

Kiitos!

minna.koskelo@11hki.fi
info@futuresfinland.com